GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 1.

W NIEDZIELĘ DNIA 1. STYCZNIA 1797.

PATENT.

MY FRANCISZEK Wtóry, z Bożey Łaski obrany Cesarz Rzymski, po wszystkie czasy Pomnożyciel Rzeszy, Król Niemiecki, Węgierski, Czeski, Gallicyi i Lodomeryi &c. Arcy-Xiąże Austryi, Xiąże Burgundyi i Lotharingii, Wielki Xiążę Toskański &c. &c.

Zapobiegaiąc tak upadkowi szczególnych kraiu obywatelow, iako i całych familii, które przez wysokie gry często się niszczą, za zbawienny zamiar uznaiemy, ażeby ustawy co do innych naszych państw dziedzicznych zapadłe, wszelkie azardowne gry, które na losie szczęścia polegaią, zarazuiace na Galicyą zachodnią były także rozciągnione: dla czego nayłaskawiey rozporządzamy, ażeby nietylko niżey wymienione azardowne gry, iako to: Faraon, Bossette, wszystkie gry w kości Bassadieci, Petek, Quidecz, Trenta, Rus, Bierwisz, Cwik, Treszak, Sincere, Brennten, Molina, Wallach, Maccao, połdodwunastey, Vindtun, Wrbicz, i Oka, albo straszydło zwane; aleteż wszelkie tym podobne taiemne, lub publiczne, przez chciwość graczow pod iakim bądź nazwiskiem dla zwątlenia prawa wynalezione, lub ieszcze wynalezione bydź mogące azardowne gry w powszechności odtąd zakazane zostały.

Wykraczaiący przeciw ninieyszemu zakazowi nietylko gracze, aleteż i ci, w których domu zakazane gry grane będą, za każdym przypadkiem trzysta czerwonemi złotemi ukarani zostaną; strof takowy rządy kraiowe, do których weyście w rzecz, i rozpoznanie należyc będzie, bez pobłażania exekwowany, a Fisk względem zachowania niniejszego zakazu pilne w ogólności oko mieć powinien. Donoszący o zakazaney grze, oprocz zachowania imienia onegoż w sekrecie, otrzyma z zachodzącey kary pieniężney sto czerwonych złotych iako część trzecią w nadgrodę; gdyby zaś kto z liczby samych graiących, albo gry u siebie dozwalaiących o tym doniesienie uczynił, takowy oprocz darowania zasłużoney kary, nadgrody za doniesienie spodziewać się ma. Wykroczenie zaś przeciw temu zakazowi, po upłynieniu lat pięciu, za zadawnione poczytane zostanie.

Dan w Stołecznym i rezydencyonalnym mieście naszym Wiedniu dnia 31 Października 1796. Panowania naszego piątego roku.

FRANCISZEK.

(L.S.)

Prokop Hrabia Lazancki, Krolestwa Czeskiego Nayw. &c. A. A. Kanclerz.

Z Rozkazu Naywyższego J. C. K. Mci
Podpisano Leopold von Haan.

Z Londynu d. 9. Grudnia.

W krotce wyydzie z naszych portow flotta od 17 liniowych okiętow i stosowney liczby fregat pod kommendą admirała Bridport i wice admirała Gardner, przeciwko Brestskiey flocie, która iuż z lądowem woyskiem do sekretney wyprawy pod żagle wychodzi. Jedni rozumią iż ta wyprawa do Jrlandyi, drudzy iż do Portugalii iest przeznaczoną. — Liniowy okręt Audacius o 74 armatach, idąc z Gibraltaru zabrał w drodze Amerykański okręt Olive Branche, który z Ostendy szedł, i przyprowadził go do Portsmut. Ten okręt wiozł 20,000 sztuk broni i wiele armat, która iak się domyślaią była do którego Jrlandzkiego portu, lub też do sekretney wyprawy w Brest, przeznaczona.

Wczoray zaambarkowano w Cowes 5000 ludzi zagranicznego woyska do Portugalii, które stało na Angielskim zołdzie. Te woyska składaią się z korpusu Löwensteina, z Husarow Rohana, z wydziału Ro-Royal-entrangers, z regimentu Hampesch z kilku kompaniy Montalembert i York Ranger. Niektórzy rozumią iż iedna część tego woyska, poydzie z Portugalii do zachodnich Indyy.

Nasz bywszy poseł w Madrycie margrabia Bute, powrocił z P. Merry bywszem tam także naszem konsulem z Lizbony do Londynu nazad. Przyiechał na fregacie Emereld o 36 armatach. List z Portugalii donoszą, iż straszna insurrekcya w Hiszpańskiey Ameryce wybuchnęła. Liczba nieukontentowanych, tak wielka urosła, iż posłano do dworu ospieszne posiłki. Na wszystkich okrętach, które do Hiszpańskiey Ameryki przybyły, postawiono warty, dla zabronienia prywatney korrespondencyi i we wnętrznych związkow; wszyscy ludzie okrętowi, którzy na iąd wysiedli, musieli poprzysiądź iż nic przeciwko insurrekcyi nie przedsięwezmą, ani niezdradzą.

Słychać iż HiszPańska flotta, którza z Tulonu na morze wyszła, miała wiele od wichru ucierpieć i przedzieloną zostać: 5 liniowych okrętow zostało do Minorki, a 3 pozbawione masztow do Kartageny zapędzonych.

W Jrlandyi zadeklarował wice król na nowo 2 dystrykty w stanie insurrekcyi, i znaczny cug artylleryi wysłano na brzegi tego kraiu, w przypadku, gdyby nieprzyiaciel chciał wylądować. Korpusy ochotnikow wynoszą teraz w Jrlandyi 12,719 ludzi iazdy, a 5091 piechoty.

Przeszłey nocy przybył tu posłaniec stanu P. Dreſsius na Paryż z Wiednia, który tam od Dworu Ceſsarskiego przywiosł odpowiedź lordowi Malmesbury, na przesłane od niego dworowi Wiedeńskiemu względem otwarcia negocyacyi pokoiu depesze. — Na pomoc admirałowi Jarvis poydzie wnet 10 liniowych okrętow, opatrzonych na 6 miesięcy w żywność, na śrzodziemne morze. — Wczoray popłynął jenerał Stuart z wielą Francuzkiemi officyerami do Lizbony. Nawet i jenerał Forbes, otrzyma znowu kommendę w Portugalii. — Słychać teraz iż P. Pitt w krotce się ożeni. — W Gravelinettes, na Przylądku dobrey nadziei, wszczęli tamteysi mieszkańcy, którzy bardzo wsposobie Francuzow i Hollendrow myślą [illegible]akie rozruchy. Dla przywrocenia spok[illegible]ności wysłano tam zaraz 600 ludzi — Z Hamburga niedostaie nam 3 poczt. — Jeden z krewnych lorda Malmesburego, wydał w tych dniach przedziwny wykład listow Burke, przeciwko pokoiowi z Francyą.

Tuteysze pisma przywodzą, iż lord Malmesbury doniosł ministrowi zagranicznych związkow w Paryżu, że iuż ma moc podania wyraźnych przedmiotow wynadgrodzenia; lecz iż Angielski gabinet życzy sobie, aby w zaiemne noty niebyły na potym oznaymiane, ponieważ podobna publikacya nie iest do negocyacyi potrzebną. Dyrektoryat miał na to oświadczyć, iż deklaracye dalszych negocyacyi zostaną w sekrecie.

Przedwczorem otworzył P. Pitt w niższey izbie swóy budget (rachunek), w którym wyrachował wydatki na rok przyszły, nierachuiąc w to prowizyi od narodowych długow do 27 mill. 647,000 f. szt. i wyznał z żalem iż się w tey nieodbytey konieczności znayduie, iż narodowy podatek musi na opłacenie prowizyi od dopiero pożyczonych 18 mill. od skarbowych biletow &c. przez nowe taxy 2 mill. 132,000 f. szt. pomnożyć. Nowe taxy są zastępuiące:

Na nowo od herbaty .	240,000	
Od kawy i kakao - -	30,000	
Od aukcyy - -	40,000	
Od piecow chlebowych -	36,000	
Od likierow - -	220,000	
		566,000 f. s
Od Szkodzkich gorzelni - -		300,000
Cła		
Na cukier - -	280,000	
Na żelazo w szynach -	43,000	
Na siarkę, konopie &c. -	110,000	
Na pieprz - -	11,000	
Na oliwę, towary pryzowe	20,000	
Pozostały podatek od ptacyy kawowych -	22,000	
		486,000
Domowe taxy.		
Od koni - -	12,000	
Kommutacyyna taxa		
Od okien - -	128,000	
Od domow - -	150,000	
		290,000
Opłaty stęplowe		
Od listow - -	250,000	
Od landkutszow -	60,000	
Od wozow - -	60,000	
Od wewnętrzney żeglugi	120,000	
		490,000
		2,132,000 f. szt.

Z tey okazyi miał mowę, która 4 godziny trwała. Tłomaczył się w niey, iż wydatki podczas rozwiązania parlamentu, szczególniey przez zasielenie Cesarza Jmć które mu koniecznie potrzeba było dostawić urosły. Temu pożyczyli ministrowie 1 mill. 200,000 f. szt. ponieważ byli przekonani, iż bez tego, byłaby się nadzieia przywrocenia pokoiu Europie bardzo odwlekła. Spodziewa się, dodaie, iż się parlament o konieczności takowey potrzeby przekona i iak iego samego, tak iego kollegow swem zaufaniem na dal zaszczyci, zwłaszcza gdy niemożna dokładnie wyrachować, iak wielką ieszcze summą będzie potrzeba na potym Cesarza wesprzyć. Rozumie także, iż przyznaiąc parlament pożyczone summy Cesarzowi, nieomieszka ieszcze obymyślić dla niego sposobow, aby mogł na dal utrzymywać tak pożyteczną dla Europy politykę. Jeżeli mu parlament na 3 mill. kredyt uchwali, będzie na ów czas w stanie znaczną przysługę w teraźnieyszey woynie uczynić. Z resztą pożyczone Cesarzowi summy, są świętym długiem, za które Cesarza dobra wiara ręczy P. Pitt konczy swoią mowę temi słowy: " Woyna w którey iesteśmy, wymaga całe-

go od nas natężenia; na iey ukończeniu polega wszystko, co tylko mamy nayważnieyszego, i możemy się spodziewać, iż się zpożytkiem i chwałą dla nas zakończy. Narod Angielski niemoże się w żaden sposób do upokarzaiących warunkow poniżyć, i przenieść pewny wstyd nad niepewne niebezpieczeństwo. Względem podobieństwa do pokoiu, niechcę nic mowić; ale to muszę powiedzieć, iż życzenie nasze pokoiu, musi się z chwałą i trwałą szczęśliwością narodu łączyć — Dotąd okazaliśmy w naywiększych trudnościach i w nayniebezpiecznieyszym położeniu takie męztwo, iakie nawet nasze źrzodła przechodzi. Lecz na przeciw wyczerpaniu nieprzyiacielskiemu mogliśmy zawsze nasz przemysł i handel wystawić, który się nawet w czasie woyny pomnożył. Wielkie i ciężkie były nasze wydatki; ale też obszerne i niewyczerpane dochody. Kiedy po 4 letniey niszczącey woynie spoyrzemy, coż zobaczemy? ieżeli nie radosne i męztwem napawaiące przedmioty — pewne dochody kwitnące rękodziła i wzrastaiący handel Jeżeli następuiący kwartał tak dobrey będzie, iak przeszłe, to handel roku 1796 przeydzie 4 mill. roku 1795. Wywoz wynosił do 30 mill. i ten składał się powiększey części z Angielskich rękodzieł. Niemożna sobie takowego zdarzenia w żadney woynie przypomnieć. Niechcę tym przytłumić życzenia do pokoiu; ale musi taki pokoy bydź zebyśmy w nim otrzymali takie warunki, któreby się z naszem wewnętrznym i zewnętrznym handlem, z naszym bezpieczeństwem, spokoynością i dobrem zgadzały. Odwaga musi nas wszystkich zagrzać, abyśmy się nie o inny, tylko o taki pokoy starali, i niechwytali cienia za rzecz. Jakoż w samey rzeczy takie iest uczucie ludu Angielskiego, który to niesłuwy, ale rzeczą okazał, iż meztwo kraiu tak wielkie ieszcze iest, iak iego siły; i aby te na zawsze trwały, iest moim nayiwększem życzeniem."

Pan Grey znalazł w tey mowie, wiele do wyrzucenia ministrowi. Przeszłego roku, powiedział, iż łatwość pożyczenia pieniędzy, iest dowodem bogactwa ludu; tego roku niemówił przecię z tego tonu. Wywóz 30 million: nic niedowodzi, bo tu niema nic pewnego, i przynaymniey szóstą część, potrzeba ztąd w kawie odtrącić. Ile razysz niepomylił się w swych rachunkach woiennych; ile razysz nieobiecał iż wydatki niepowinny pewney summy przechodzić, iak w długu morskim, a raz zarazem przychodzi z całemi millionami iż się w rachunkach pomylił. Przynosi iuż swóy bill względem popotrzeb kraiu na przyszły rok, a wydatki przeszłego roku nie są ieszcze uregulowane, co iest przeciwko duchowi konstytucyi. P. Grey stara się przez różne rachunki dowieść, iż minister fałszywe rzeczy popodawał. Jest przekonany iż w nowych taxach pokaże się przynaymniey o 100,000 f. szt: mniey, i że on przynaymniey 2 mill: 600,000 na prowizye tego roku potrzebuie. W taxie na wino, na rachował przeszłego roku o 200,000 więcey. Życzy, aby się kiedyś parlament ocknął i położył tamę rozrzutności ministra, która koniecznie pociągnie za sobą upadek.

P. Pitt ucieszył się, iż iego przeciwnik na teraźnieyszą pożyczkę biie, pod czas którey w 4 dniach 18 mill: dobrowolnie zapisano, i gdyby chciał porachować iak 3 procentowe papiery stały, toby okazał iż skarb zyskał przez to przynaymniey 16 procentów.

P. Fox mówił w pędliwym tonie przeciwko P. Pittowi. Jeżeli takowy stan skarbu rzekł, nie iest fałszywy, i ma uysć za prawdziwy i rzetelny; ieżeli minister milliony bez parlamentu wydać moze, to może równie i parlament bydź zniesiony, i mozna zaraz dyktatora obrać. W teraznieyszych taxach pokazało się mniey o 80,000 f. szt. Minister nie wie o wywozie 30 mill: ale i w innych woynach i za administracyi Walpola były takie przykłady. Minister niewie także, czy patryotyzm czysty kierował ostatnią 18 mill: subskrypcyą, poniewaz tak wysoką prowizyą naznaczył i do tego przyrzekł ieszcze w 3ch procentowych billetach po 75 chociażby naywyzey stały tę pożyczkę wypłacić. Naybogatszy kray musi upaść, ieżeli na czele skarbu będzie tak trwoniący minister. Jeżeli minister posłał Cesarzowi wspomnioną summę w wrześniu, kiedy się parlament miał zgromadzić, lub iuż zgromadzony był, to za tak przeciwny konstytucyi czyn, zasługuie aby go formalnie oskarżyć. Wierność, męztwo i cały charakter Cesarza, zasługuią na zupełny szacunek; ale w podobnych czynnościach, potrzeba na oddanie nazad pieniędzy, iako na główną rzecz uwazać. Uskarża się iż Lafayette w okropnym więzienin ieszcze trzymany, i odmalował tę woynę strasznemi farbami. Pół Europy, rzekł, zalane stromieniami krwi; milliony pieniędzy roztrwoniono, i ludzi, którzy więcey wartaią iak pieniądze poświęcono, dla tego że się ministra chwyciło szaleństwo iż Francya nie iest zdolna do zwyczaynego pokoiu ugody, a teraz stara się sam o pokóy.— Elektor Hanowerski inaczey myślał, a Król W. Brytanii poszedł za nim. Potrzebaby sobie życzyć i spodziewać się, iż ministrowie Angielscy, poydą za Hanowerskiemi, iako swewi poprzednikami. Anglia ma prawda ieszcze dosyć ducha; ale wątpię, żeby się utrzymał, ieżeli napotym milliony pieniędzy i poddanych podług systematu ministra poświęcanemi będą, który tak przeciwne rachunki robi, iż kiedyś będzie się musiał za nie przed trybunałem ludu sprawić. Nasz narodowy dług urosł iuż do 400 mill: f. szt:! Teraźnieyszą woynę, która ich tak podwyższyła, trzymał zawsze za niesprawiedliwą, i spodziewa się że i lud to samo! — P. Fox mówił ieszcze wczoray tęgo przeciwko ministrowi, i wnosił, aby mu nieuchwalać subsydyy; ale iego wniosek został większością odrzucony i wszystkie proiekta uchwalone.

Z Paryża d. 9. Grudnia.

List jenerała Buonaparte do Dyrektoryatu. Z głowney kwatery Werona d. 4. Frimer (d. 24. listopada)

W ostatnim moim liście Obywatele Dyrektorowie, uwiadomiłem was, iż jenerał Vaubois, został przymuszony do porzucenia stanowiska Rivoli, i że się nieprzyiaciel iuż aż do Castelnuovo posunął; korzystaiąc z porażki nieprzyiaciela pod Arcocole, przeprawiłem czymprędzey dywizyą jenerała Maſseny przez Etsch. W Villafranca złączyła się z dywizyą jenerała Vaubois, i poszły razem do Castelnuovo d. 21 gdy tym czasem dywizya jenerała Angereau udała się na wzgórki S. Anny, dla osadzenia doliny Etsch pod Dolce i dla przecięcia tym sposobem nieprzyiacielowi cofania.

Jenerał Joubert kommenderuiąc złączonych dywizyy jenerała Maſseny i Vaubois przednią strażą, doścignął nieprzyiaciela na wzgòrkach Campara. Po krótkich

oznaymione, aby na przyszłą kampanią admiralicyi dostawiono 22,672 wiader gorzałki. Od 1 stycznia ustaie w Petersburgu kollegium handlowe; zatrudnienia iego będą innym kollegium rozdane. Naystarszego W. Xcia uczynił Imperator Kanclerzem zagranicznych interesow, a młodszego przydał do wewnętrznych interessow. — Słychać iż hrabia Razumowski został sekretarzom zagranicznych związkow w Petersburgu mianowanym, a P. Markow ma inny urząd odebrać.

Z Frankfurtu d. 17 Grudnia.

Wiemy teraz z niezawodnych źrzodeł, iż Francuzi sami od siebie, zapewne z przyczyny idących kier na Renie mostowy szaniec pod Neuwied opuścili, i że Austryacy niemyśleli w cale o tym aby odstąpienie go przez ugodę uskutecznić. Zeyście się ostatnią razą obustronnych jenerałow w Neuwied, dotyczyło się tylko o zachowaniu się w zaiemnych forpocztow; ale do żadney negocyacyi niebyli umocowanemi. — Głowna kwatera jenerała Werneka była d. 11. w Hachenburg, ale tam nie długo będzie. Większa część iego, ciężkiey iazdy cofnęła się z ponad Sieg nad Lanę; lekkie woyska pozostały się nad Sieg i Acher rzeka. — Arcy Xżę Karol wezwał d. 7. t. m. kommenderuiącego Francuzkiego jenerała W. Kel, aby tę fortęcę oddał, bo w przeciwnym razie każe nie tylko Francuzkie szańce i samo Kel, ale i Strasburg z 400 armat ostrzelać. Francuzki jenerał odpowiedział, iż mogą sobie strzylać. Tego samego wieczora puszczono zaraz 7 bomb do Strasburga, z których 5 padło do cytadeli, a 2 do miasta, które ogień wzniecily. To nakłoniło mieszczan do upraszania jenerała Moreau, aby ile możności odwrocił nieszczęście od miasta. Moreau rozpoczął ztey przyczyny negocyacye; ale d. 9. po południu nic ieszcze niebyło zrobionego, i Austryacy czynili przygotowania do bombardowania. — Przez Rastadt odebraliśmy wiadomość, iż Francuzi musieli dla idącego lodu na Renie rozebrać swoy pływaiący most pod Kel. Drugi most miał także bydź od Austryakow roztrzelany, i kommunikacya z Strasburgiem zupełnie przecięta. — Rząd Francuzki ustąpił Xciu Wirtemberskiemu z ułożoney przez traktat pokoiu kontrybucyi, w nadrodę uczynioney w iego kraiu przez Francuzow szkody $1\frac{1}{2}$ milliona liw. — W Ratysbonie umarł komicyonalny poseł Fischer, który dawał głos za Frankońskiego, Westfalskiego i Wetterawskiego hrabiego na seymie rzeczy.

Z Hagi d. 13. Grudnia.

W zgromadzeniu narodowym nic ważnego niezaszło. Na końcu tego miesiąca zacznie się roztrząsanie planu konstytucyi. — Podług powieści, admirał Lucas musiał się bez wystrzału w Przylądku dobrey nadziei Anglikom poddać, ponieważ większa część iego flotty była za sztadhuderem i do tego kroku go przyniewoliła. — Można z dobrych źrzodeł zaręczyć, iż wkrotce nastąpi zawieszenie broni nad Renem. — Z Bruxelli donoszą: "Rożni Belgiccy kupcy uczynili w Paryżu reprezentacye, iż zakaz wprowadzenia niektorych produktów Angielskich znaczny cios handlowi i fabrykom zada. Przytym prosili zaraz o zmnieyszenie cła na pierwsze potrzeby do fabryk narodowych.

DODATEK

DO Nru. 1.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 1. Stycznia 1796.

Z Paryża d. 9. Grudnia.

Oto są dalsze szczegóły uroczystości, które w Tulonie na przybycie Hiszpańskiego admirała Langara do tamteyszego portu, czyniono:

Dnia 15 listopada udała się deputacya od municypalności z kommendantem fortecy i kommendantem narodowey gwardyi, na 5 batach przy woyskowey muzyce do Hiszpańskiego admiralskiego okrętu St. Trinidad, na ktorym się admirał Langara znaydował. Za przybyciem swoim byli od naypierwszych officyerow i samego admirała powitani. Po zakończeniu wzaiemnych komplementow i rozmowie przyiacielskiey, przywrociła ta deputacya przy okrzykach *Viva el Rey* (Niech żyie Krol) i wystrzale z 40 Hiszpańskich armat, co i z Francuzkiey strony powtorzone zostało, do siebie nazad. Po południu pokazało się w małem korycie 34 Hiszpańskich batow, ktore przy wzaiemnym pozdrowieniu i okrzykach: Niech żyie rzeczpospolita! Admirał wi, Langara, ktory się na naypierwszem bacie znaydował, i blisko z 300 officyerami na ląd wysiadł, gdy do miasta wchodził ozynione rozmayte honory, i potym został na ratusz zaprowadzony, gdzie iuż municypalność w swoim stroiu i rożnych administracyy prezesowie zgromadzeni byli. Langara usiadł z jenerałami Cordova i Morales po prawey stronie prezydenta, i okazał nayczulszą wdzięczność, za tak oczywiste dowody przyiacielskiego przyięcia. Obywatel Barry prezydent administracyi Tulońskiey miał potym do admirała Langara następuiącą przemowę:

Mci Panie Kommenderuiący Jenerale!

Od pokazania się flotty Krola Jmć Katolickiego pod naszemi brzegami, życzyliśmy sobie Twey przytomności. Hrabia Morales, ktory przed Tobą przybył utwierdził iuż przez piękny swoy postępek uczucia szacunku i iedności, ktore szczęśliwy allians między naszemi narodami zaprowadził. Oglądaiąc cię w śrzodku nas, utwierdzaż przez ten krok, tym więcey uczucia naszego szacunku i przyiaźni. Miasto Tulon pyszni się, iż po pamiętney odmianie nowey, naypierwszem iest w rzeczypospolitey, w ktorego porcie zawiała Hiszpańska bandera, i w murach swoich przyymuie sławnego admirała, ktory na czele ogromney flotty przeciwko wspolnemu nieprzyiacielowi stawa.

Mości Kommenderuiący Jenerale, wstą-

piwszy na ziemię wolności, postrzegłeś zapewne oznaki radości i powszechnego zapału, ktore lud idąc za przykładem swey municypalności i wszystkich administracyy cywilnych i woyskowych tak żywo okazał. Taki iest charakter Republikanow! Wolny i rzetelny, dobry i sprawiedliwy, wnet zamyka swe serce przed uczuciami zemsty i niechęci za wyrządzone złe. Z ochotą podaie rękę temu kto chce bydź nazad iego przyiacielem, i cały poddaie się słodkim uczuciom pokoiu, iedności i wszystkiego dobrego, co tylko iego drogim owocem bydź powinno.

Nieroznmiey Kommenderuiący Jenerale, iż okazane Ci i Twoim jenerałom honory i wyrazy radości, są tylko czczą ceremonią i prożną etykietą. Wszystko co widzisz i słyszysz iest dziełem serc naszych i wyciskim naszych uczuciow. Tak iest! gdyby was Francuzi nieuznali za godnych swego szacunku, gdyby was kochaui Hiszpanie nie uważali iakó nowych towarzyszow swego szczęścia i sławy, niedoznalibyście ze wszystkich stron iak oddalenie i oziębłość.

Kommenderuiący Jenerale! Donieś Królówi swemu Panu o tym chwalebnym i braterskim przyieciu. Niechay Król Jmć Katolicki od ciebie się dowie, iż wszyscy Francuzi, których w tym pięknym memencie Tulończykowie reprezentuią, są dobrzy przyiaciele i wierni allianci Hiszpanii i że Francuzi rowno z swoiey strony Hiszpanow iako wiernych alliantow i dobrych przyiacioł uznaią.

Na koniec, gdy odpędzisz lub zniszczysz Anglikow, i do ministeryum marynarki do którego cię Król Jmć Katolicki powołał; wnidziesz; przypomniy sobie Tulon, przypomniey sobie iego niewzruszoną wierność konstytucyynemu rządowi, i iego przychylność do potężnego Hiszpańskiego narodu. Niech żyie Hiszpania! Niech żyie Francya!

Admirał Langara okazał nato swoy żal, iż nie iest dosyć w Francuzkim ięzyku mocnym, aby mogł wszystkie uczucia wyrazić, które ta przemowa w nim sprawiła. Lecz nieomieszka donieść Królowi Jmć Katolickiemu o tych wszystkich przyiaźni dowodach które w Tulonie odebrał. — W wieczor był na teatrze.

Koniec Adresu Washingtona do Amerykanow.

Narod wolny baczny bydź zawsze powinien na wpływ obcy, zachowuiąc bezstronność dla wszystkich. Zbytnia parcyalność lub też przychylność do iakiego narodu sprawia że niebezpieczeństwo z iedney tylko srony widziemy, a tym czasem z drugiey ukryte są sidła i wpływ obcy wdziera się. Prawdziwi patryoci przeciwni kabałom ulubionego narodu, wystawieni są na wzgardę i podeyrzenie, kiedy ci co są narzędziami iego, lub ktorych on oszukuie, przywłaszczaią sobie poklaski i ufność ludu, któremu zle służą. Nayistotnieyszym postępowania naszego prawidłem względem narodów obcych być powinno to, aby rozszerzaiąc związki nasze handlowe, określać ile możności umowy nasze polityczne z niemi i iak naymniey ich zawierać. Co się zaś tycze umów iuż zawartych, te zachowaymy w dobrey wierze. W tym mieyscu zastanowmy się nieco.

Europa wiele ma ważnych interesów, żadnego z naszemi niemaiących połączenia, lub też bardzo od nich dalekich. Częste tam bywaią spory, które nas wcale niedotykaią. Byłoby więc nieroztropnie, wciągaiąc siebie przez sztuczne węzły, w zwyczayne polityki zawikłania i należeć do iey zatargów lub iakowych koalicyy. Oddalenie i położenie nasze, radzą nam i stawiaią

nas w stanie, trzymania się innego systematu. Zostańmy ziednoczonym ludem pod mocnym rządem, a wkrótce przyydzie czas w którym zewnątrz niebędziemy mieli powodu do obawy. Będziemy mogli stanąć na stopniu, aby neutralność naszą szanowano, lub też mocarstwa woiuiące, niebędąc w stanie podbiiania nas, nieośmielą się zaczepić nas, albo nakoniec będziemy mogli obrać woynę lub pokoy, stosownie do interessu naszego kierowanego przez sprawiedliwość. Korzysci te, dla czegóż utracić mielibyśmy? Mamyż ie opuścić ufaiąc niestałosci obcey? Dla połączenia losów naszych z losem iakich Europeyskich kraiów, spokoyność i szczęście nasze maiąż zależeć od kaprysów, zwaśnień, i rywalności ambicyi Europeyskiey? Prawdziwą naszą polityką iest, niezawierać w przyszłości żadnego stałego przymierza, z żadnym państwem tey części swiata, nienadweręźaiąc zwiazków dawnych. Rozumiem, że do spraw publicznych tak iak do prywatnych przystosować można tę maxymę: „Że poczciwość naylepszą iest polityką ze wszystkich." Powtarzam więc, zachowuymy zawarte iuż umowy, lecz rozszerzać ie ani iest roztropnie, ani potrzebą. Staraiąc się bydź zawsze w pogotowiu do obrony, będziemy mogli bezpiecznie zawierać czasowe przymierza, kiedy nadzwyczayne zdarzenia wymagać tego będą.

Polityka, ludzkość i dobro nasze wymagaią, abyśmy ze wszystkiemi narodami zostawali w zgodzie i w otwartych kommunikacyach. Lecz dla handlu naszego, staraymy się utrzymywać w polityce wagę równą i na żadną nienachylaiącą się stronę: niepowinniśmy ani żądać iakich nadzwyczaynych i monopolicznych przywileiów, ani ich innym udzielać. Pomnażaymy kanały handlu, przez łatwe sposoby i bez przymusu. Dla zabezpieczenia go, dla udeterminowania praw kupców naszych i postawienia rządu w stanie utrzymania ich, zawrzeć nam należy z mocarstwami żądaiącemi tego pewne umowy i zamienne układy, iakich okoliczności i zobopolna opinia wyciągać będą. Umowy te powinny bydź tym czasowe, aby ie można czasami odmienić, stosownie do doświadczenia i potrzeby. Niezapominaymy nigdy, że nierozsądnie iest, kiedy naród iaki spodziewa się od drugiego łask bezinteressownych. Przyymuiąc ie, traci część swoiey niepodległości, a często nawet okazawszy łaskę nawzaiem, wystawiony iest na zarzut niewdzięczności za to, iż się dostatecznie niewypłacił. Niemasz większego błędu, iak spuszczać się na istotne iakie łaski przez naród narodowi okazywane. Jest to omamienie, które doświadczenie leczyć, a sprawiedliwa pycha odrzucać powinny.

Niemogę mieć nadziei, kochani współobywatele, aby rady te starego i czułego przyiaciela, zostawiły w umysłach waszych tak mocne i trwałe wrażenia, iakbym sobie życzył i żeby mogły wstrzymać zupełnie skutek namiętności i tę zmienną koley, przez którą naród nasz, tak iak inne mocarstwa będzie musiał przechodzić; lecz ieżeli sobie mogę podchlebiać, że i cząstkowe tylko przyniosą korzyści, że służyć będą czasam do zaspokoienia zapalczywości, ducha partyi, do zapewnienia was przeciw obcym intrygom, do wskazania wam chytrości udanego patryotyzmu, nadzieia ta, będzie iedyną nadgrodą troskliwości moiey o wasze dobro, która mi rady te podyktowała.

Publiczne archiwa i całe moie sprawowanie się świadczyć będą przed wami i światem, ile z mey strony na urzędzie moim do powyższych prawideł stosowałem się. Sumienie moie daie mi świadectwo, że chciałem przynaymniey zachować ie zawsze. Co się tycze woyny teraźnieyszey w Europie, proklamacya moia d. 22 kwietnia 1793 skazowką iest planu mego. Potwierdzona od obydwoch izb kongressu, trzymałem się iey nieprzerwanie pomimo czynionych usiłowań, aby mnie od niey odwrocić. Po mocnym zastanowieniu się, wsparty światłem wielu osób, przekonałem się, że kray nasz miał prawo i powinien był dla swego interessu zachowywać neutralność. Utrzymywałem ią skromnie i stale. Że kray nasz miał to prawo, za-

przeczyć temu nie możn. Prawo to przyięte iest od wszystkich woiuiących mocarstw. Powinność zachowania neutralności, wypływa z obowiązku włożonego przez sprawiedliwość i ludzkość na narody, kiedy te wolne są w swych działaniach i w niezgwałconym utrzymaniu związków pokoiu i przyiaźni z innemi. Co do własnych interessów, które nam radziły bydź neutralnemi, do waszych uwag i doświadczeń odwołuię się. — Z moiey strony, miałem do tego naymocnieyszy powód, a to ten: żeby kray nasz miał czasu dosyć do ugruntowania się, żeby nowe iego ieszcze ustawy nabyły doyrzałości, i żeby ciągle pracować można nad postawieniem go w tym stopniu siły i konsyderacyi, abyśmy mówiąc po ludzku, samey nawet fortunie rozkazywać mogli.

Chociaż, przebiegaiąc czyny urzędowania mego, żadnych dobrowolnych błędów, niemam sobie do wyrzucenia, nadto znam słabość moią abym niemiał wierzyć, że ich dosyć popełniłem. Jakieżkolwiek one są, błagam gorąco Wszechmogącego aby odwrócił nieszczęścia mogące z nich wyniknąć. Mam nadzieię, że mi ie oyczyzna moia wybaczy i że po pietnastu latach wieku gorliwie i poczciwie na iey usługi poświęconego, błędy niezdolności moiey, zagrzebane będą w niepamięci, tak iak ia nim w krótce będę w ziemi wiecznego spoczynku. Ufaiąc dobroci iey i zagrzany mocną do niey miłością, miłością tak naturalną w człowieku widzącym w niey ziemię, na którey on i przodkowie iego, od kilku pokoleń wzieli iestestwo, przewiduię z roskoszą ową chwilę, w którey na ustroniu będę kosztował słodyczy życia wśród współziomków, pod zbawienną opieką wybornych praw rządu wolnego, który zawsze nayulubieńszym był serca mego przedmiotem, i który spodziewam się że będzie szczęśliwą nadgrodą za trudy nasze, prace nasze i zobopólne niebezpieczeństwa. Dnia 17 września 1796. (Podpisano)

Jerzy Washington.

D O N I E S I E N I E.

Urząd wykonawczy Ławniczy Miasta J. C. K. M. Kazimierza przy Krakowie każdemu niży wyrażone dochody Synagogi Kazimierskiey arendować życzącemu sobie do wiadomości podaie. Iż z mocy wyrokow sądowych i na satysfakcya prawem przekonywaiacego wierzyciela urodzonego Birnbauma, tak prowent miesięczny Krupka zwany iakoliteż prowent propinacyyny, do kassy Synagogi Kazimierskiey przez mieszkańcow teyże Synagogi opłacać się zwykłe, a na satysfakcya pomienionego kredytora urzędownie zatradowane w roczną arendę wiecey daiącemu za kontraktem wypuszczone będą, ztą wyraźną kondycyą, ażeby półroczny prowent, anticipetiwe natomiest przy zalicytowaniu złożonym i zapłaconym został, dla czego oboyga nadmienionych prowentow publiczna licytacya w dniu 29 miesiąca Grudnia r. b. naznaczona, ieszcze do dnia 12 miesiąca Stycznia następuiącego roku 1797. odwołaną została, i tegoż dnia o godzinie drugiey po południu w Ratuszu miasta Kazimierza z zachowaniem zwykłych uroczystości odprawiać się będzie. Na którym to z odroczenia przypadaiącym terminie, gdyby konkurrentow do arendy niedostatek zachodził, tedy na trzecim maiącym bydź oznaczonym terminie, licytacya oboyga prowentow za mnieyszą nawet summę niżeli coiąd importowane przedsięwzięta i uskuteczniona bydź ma.

Podaie się dowiadomości iż Kamienica JJ. WW. Dembowskich w Krakowie na S. Jana Ulicy pod Nrem. 485 iest do sprzedania, lub i do naięcia, z pokoiami w których znaydować się będą meble do wygodnego i przystoynego mieszkania, iako to biora, szawki, stoliki, Mahoniowe, latarnie, Zirandole, lustra, zwierciadła, krzesła, kanapy, Biliard, kawiarne i kredensowe, porcelany, farfury, i szkła, oraz Sklepy do schowania cztery, piwnic 4, staynia na koni dziesięć. Życzący sobie, z wszystkim tym też Kamienicę nabyć, ma się referować, do Jmć Pana Michała Bogusławskiego na S. Anny Ulicy mieszkaiącego pod Nrem 305.

W drukarni Jana Maya na Floryańskiey ulicy wyszedł kieszonkowy mały Kalendarzyk na rok 1797, zamykaiący wsobie oprocz zwyczaynego kalendarza, I. Sentencye rozmayte II. Anekdotki dowcipne III. Przychodzenie i odchodzenie poczt i delizansow w Krakowie. W papier oprawny kosztuie zł. pol. 1 gro. 6 W Puzderku zł. pol. 1 gro. 15.

Tamże wyszła ksiażka do nabożeństwa: Z kopersztyhem *Bog iest Nayczystszą miłością. Moia Modlitwa i Rozwazanie przez P. Ekartshausen.* Kosztuie na drukowym papierze w skork oprawna zło. 2. gro. 15 Na lepszym papierze także oprawna zło. pol. 3.

GAZETY KRAKOWSKIEY.

Weitere Fortsetzung der an Geld, Naturalien, und anderen Gaben theils bereits abgeführten, theils angebotenen Freywilligen Kriegsbeiträge, als:

Die Stadt Konskie 34 fl. 47 kr. 84 Metzen Korn, 42 Metzen Haber 420 Porzionen Heu und 50 Pfund rohes Eisen.

Herr Stanislaus Rospicki im Namen des Herrn Abten zu Sulejow 20 Metzen Korn und 20 Metzen Haber.

Herr Pfarrer Johann Dombrowski 2 fl. 30 kr.

Herr Ludwik Attel k. k. Kreisamtsprotokollist zu Siedlce 10 fl.

Herr von Oridzki zu Wiznianka 100 fl.

Herr Graf von Szembek aus Poremba 25 fl.

Herr Franz von Kraßycki 4 fl. 12 kr.

Valentin Sokul Taglöhner aus Zwierzyniec durch die Dauer des Kriegs jährlich 30 kr.

Herr Reinhold von Waluski aus Koscielec 18 fl. 54 kr.

Herr Franz von Szczepanowski aus Rudno 6 fl.

Dalsza Kontynuacya Offiar dobrowolnych w pieniądzach, żywnościach i innych darach w części złożonych w części do złożenia oświadczonych, iako to:

Miasto Końskie 34 *Zł. Ryń.* 47 kr., 84 korcy żyta i 42 korcy owsa, 420 porcyi siana i 50 funtow surowego żelaza.

JP. Stanisław Rospicki Imieniem W. Opata Suleiowskiego, 20 korcy żyta i 20 korcy owsa.

J.X. Pleban Jan Dąbrowski 2 Zł. Ryń. 30 kr.

JP. Ludwik Attel C. K. Cyrkularny Protokollista w Siedlcach 10 *Zł R.*

JP. Orydzki z Wiśnianki 100 Zł Ryń.

W. Hrabia Szembek z Poremby 25 Zł. Ryń.

W. Franciszek Krasicki 4 *Zł. Ryń.* 12 kr.

Walenty Sokół wyrobnik dzienny na Zwierzeńcu tak długo dopoki woyna trwać będzie, rocznie 30 kr.

JP. Raynold Walewski z Kościelec 18 Zł. Ryń 54. kr.

W. Franciszek Szczepanowski z *Rudna* 6 *Zł. Ryń.*

Herr Felizian von Woznicki aus Owczary 12 fl. 36 kr.	JP. Felicyan Woźnicki z Owczar 12 Zł. Ryń 36 kr.
Herr Graf von Wielowieyski aus Wola 30 fl.	J. W. Hrabia Wielowieyski z Woli, 30 Zł. Ryń.
Herr Marzian von Zielenski 10 fl.	JP. Marcyan Zieleński 10 Zł. Ryń.
Herr Karl von Klempinski aus Kuzki 5 fl.	JP. Karol Klempinski z Kucki 5 Zł. R.
Die Stadt Kasimier 89 fl. 7 kr.	Miasto Kazimierz 89 Zł. Ryń 7 kr.
Herr Joseph von Borowski aus Markowice 8 fl.	JP. Jozef Borowski z Markowic 8 Zł. R.
Herr Graf Franz von Zielinski in Krakau 100 fl.	J. W. Hrabia Franciszek Zieleński w Krakowie 100 Zł. Ryń.
Frau Gräfinn Anna von Klußewski aus Malkowice 40 fl	J. W. Hrabina Anna Kluszewska z Malkowic 40 Zł. Ryń.
Herr von Trebinski aus Czußow 1 Pferd.	W. Trebinski z Czuszowa 1 Konia.
Herr Johann Like der Arzneykunde Doktor seine ihm wegen Untersuchung der Viehseuche zu Radonia gebührende Diäten.	JP. Jan Like Doktor Medycyny, należącą ma Diurnę, za rewizyą Choroby Bydlęcy w Radómiu.
Herr vyn Osmolski zu Rakow 9 fl.	W. Osmulski w Rakowie 9 Zł. Ryń.
Herr von Stroynowski Pächter von Popow 9 fl.	JP. Stroynowski Possessor Arendowny w Popowie 9 Zł. Ryń.
Herr von Jasinski 12 fl. 30. kr.	JP. Jasinski 12 Zł. Ryń. 30 kr.
Herr Graf vou Prazmowski 25 fl.	J. W. Hrabia Prazmowski 25 Zł. Ryń.
Herr von Buchala aus Zaklikow 25 fl.	W. Puchała z Zaklikowa 25 Zł. Ryń.
Herr Probst Fabianski in Borow 9 fl.	J. X. Proboszcz Fabiański w Borowie, 9 Zł. Ryń.
Herr von Strusinski 13 fl. 30 kr.	JP. Strusiński 13 Zł. Ryń. 30 kr.
Herr von Kochanski 9 fl.	JP. Kochański 9 Zł. Ryń.
Probstey Wlodawa 6 fl.	Probostwo Włodawa 6 Zł. Ryń.
Herr Joseph von Zawadzki 15 fl.	JP. Jozef Zawadzki 15 Zł. Ryń.
Frau Fürstin von Jablonowski zu Kock 250 fl.	J. O. Xiążna Jabłonowska w Kocku, 250 Zł. Ryń.
Herr Pfarrer zu Borow 1 fl. 24 kr.	J. X. Pleban w Borowie 1 Zł. Ryń. 24 kr.
Sokolower Judenkahall 116 fl. 40 kr.	Kachał Sokołowski 116 Zł. Ryń. 40 kr.
Herr Ignaz von Niemcewicz bialer Kreises 20 Koretz Haber 2 Ochsen und 4 Öchsenhäute.	W. Ignacy Niemcewicz z Cyrkułu Bielskiego 20 korcy owsa, 2 woły i 4 skury wołowe.

Die Judengemeinde in Bykow 15 fl.	Zgromadzenie Zydowskie z Bykowa, 15 Zł. Ryń.
Die Judengemeinde in Opole 50 fl.	Zgromadzenie Zydowskie w Opołu, 50 Zł Ryń
Die Judengemeinde in Modliborzyce 30 fl.	Zgromadzenie Zydowskie w Modliborza 30 Zł. Ryń.
Die Judengemeinde in Janow 50 fl.	Zgromadzenie Zydowskie w Janowie 50 Zł. Ryń.
Die Judengemeinde in Konskawola 30 fl.	Zgromagzenie Zydowskie w Końskiey Woli. 30 Zł. Ryń.
Die Judengemeinde in Kaglikow 25 fl.	Zgromadzenie Zydowskie w Kaklikowie 25 Zł. Ryń.
Herr von Grazmowski 26 fl. 48 kr.	JP. Grażmowski 26 Zł. Ryń. 48 kr.
Die Judengemeinde zu Kasimierz 100 fl.	Zgromadzenie Zydowskie w Kazimierzu 100 Zł. Ryń.
Herr Joseph Mendel Handelsmann zu Kasimiers 70 fl.	JP. Józef Mendel kupiec w Kazimierzu 70 Zł. Ryń.
Frau Gräfin von Zamoyska 500 Koretz Korn und 500 Koretz Haber.	J. W. Zamoyska 500 korcy żyta, i 500 karcy owsa.
Die Gemeinden Wyryki und Lubine durch die Dauer des Kriegs vierteljährig 12 fl. 30 kr.	Gromada Wyrycka i Lnbieniowska przez ciąg woyny kwartalnie 12 Zł. Ryń. 30 kr.
Herr Postmeister Gründlich in Lublin 250 fl.	JP. Pocztmistrz Gründlich w Lublinie 25n Zł. Ryń.